

สารบัญ

คุณธรรมทั้งสี่	13
บทนำ	19

ภาค I

ภายนอก (ร่างกาย)

ปกครองร่างกาย...	30
ลงมือทำยามรุ่งสาง	48
ชีวิตที่ทำงานหนักคือชีวิตที่ดีที่สุด	54
เลิกเป็นทาส	61
เลี้ยงความฟุ่มเฟือย	67
จัดระเบียบโต๊ะทำงาน	71
แค่อายุตรงนั้น	76

คิดเล็กคิดน้อยบ้างก็ได้	81
เร็วเข้า เร็วเข้า เร็วเข้า	84
ชะลอ...เพื่อเร่งเครื่อง	89
ฝึกฝน...แล้วก็ฝึกฝนอีก	94
ทำงานให้มากเข้าไว้	98
แต่งตัวเพื่อความสำเร็จ	103
แสวงหาความลำบาก	109
บริหารกองงาน	114
การนอนคือลักษณะนิสัยที่ดี	121
คุณอดทนกับอะไรได้บ้าง	125
เหนือร่างกาย...	130

ภาค II

อาณาจักรภายใน (อารมณ์ความรู้สึก)

ปกครองตัวเอง...	136
มองทุกอย่างแบบนี้	153
ให้สิ่งสำคัญยังคงเป็นสิ่งสำคัญ	159
มีสมาธิ มีสมาธิ มีสมาธิ	165
รอคอยผลไม่รอสหวนนี้	170
อุดมคตินิยมคือข้อเสีย	175
ทำเรื่องยากก่อน	180
คุณจะถูกจับใหม่ได้หรือไม่	184
การต่อสู้กับความเจ็บปวด	190
การต่อสู้กับความสุข	197

ด้านการยั่วยุ	203
ระวังความบ้าคลั่งนี้	208
ความเจ็บคือพลัง	214
หยุด อย่าเพิ่งยิง	219
ควบคุมความทะเยอทะยาน	225
เงินคือเครื่องมือ (อันตราย)	232
ดีขึ้นในทุกวัน	240
กระจายงาน	245
รักษาเวลา	251
กำหนดขอบเขตให้ชัดเจน	256
ทำให้ดีที่สุด	263
เหนือกว่าอารมณ์ความรู้สึก...	269

ภาค III

ผู้ทรงอำนาจ (จิตวิญญาณ)

ยกระดับตัวเอง...	274
อดทนกับคนอื่น เหมียววดกับตัวเอง	294
ทำให้คนอื่นดีขึ้น	301
สง่างามภายใต้แรงกดดัน	306
รับภาระแทนคนอื่น	312
ใจดีกับตัวเอง	317
อำนาจจากการสละอำนาจ	321
หันกลับมาอีกข้างให้	327
วิธีเดินจากไป	332
อดทนกับสิ่งที่ยากจะอดทน	338

เป็นตัวเองที่ดีที่สุด	343
ความยืดหยุ่นคือพลัง	349
ไม่เปลี่ยนไปเพราะความสำเร็จ	355
ความมุ่งมั่นคือคุณธรรม คุณธรรมคือความมุ่งมั่น	360
 คำตาม	 366
ควรอ่านอะไรต่อ	379
กิตติกรรมประกาศ	381
ประวัติผู้เขียน	383

มีสองคำที่ควรจำให้ขึ้นใจและทำตาม
เมื่ออยากหุ่บเหำความดีและยับยั้งตัวเองจากความชั่ว
เป็นคำที่จะทำให้มีชีวิตที่ไร้คำตำหนิและปราศจากปัญหา
นั่นคือคำว่ามุ่งมั่นและยืนหยัด

— เอพิคเตตัส

SAMPLE

คุณธรรมทั้งสี่

เฮอรัควิลีสเดินทางมาถึงทางแยกแห่งนี้เมื่อเนิ่นนานมาแล้ว

ที่ทางแยกอันเงียบสงบแห่งหนึ่งในเทือกเขากรีซ ได้เงาสนที่ลำต้น
ตะปุ่มตะป่ำ วีรชนผู้ยิ่งใหญ่ในตำนานกรีกได้พบชะตากรรมของตัวเอง
เป็นครั้งแรก

ไม่มีใครรู้เกี่ยวกับสถานที่หรือเวลาที่แน่ชัด เราได้รับรู้ถึงสิ่งที่
เกิดขึ้นผ่านเรื่องเล่าของโสกราตีส เราได้เห็นมันปรากฏในงานศิลปะอัน
งดงามที่สุดแห่งยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา เราารู้สึกได้ถึงพลังที่เริ่มก่อตัวของเข
กล้ำเนื้อที่ตึงแน่น และความโกรธของเขาในบทเพลงคันตาตาของบาค
หากจอห์น อดัมส์ ได้ทำตามใจตัวเองในปี 1776 เฮอรัควิลีสก็อาจได้เป็น
อมตะอยู่บนตราสัญลักษณ์อย่างเป็นทางการของประเทศเกิดใหม่อย่าง
สหรัฐอเมริกา

มันเป็นเพราะก่อนชายผู้นี้จะมีชื่อเสียงไม่รู้ดับ ก่อนภารกิจสิบสอง
ประการของเขา ก่อนเขาจะเปลี่ยนโลก เฮอรัควิลีสก็เคยเผชิญวิกฤต

มาก่อน เป็นวิกฤตที่เปลี่ยนชีวิตและจริงแท้เหมือนวิกฤตที่พวกเราต่างก็เคยประสบพบเจอ

เขามุ่งหน้าไปทางไหน เขาพยายามจะไปที่ไหน นั่นคือจุดสำคัญของเรื่อง เฮอร์คิวลีสผู้โดดเดี่ยว ไม่รู้และไม่แน่ใจอะไรเลย ก็เหมือนพวกเราหลายคนที่ไม่รู้คำตอบของชีวิตเช่นกัน

ตรงทางแยกมีเทพธิดาผู้ดงามนำเสนอสิ่งล่อลวงใจทุกอย่างให้เขา เธอสวมใส่เสื้อผ้างดงามและให้สัญญาว่าเขาจะได้มีชีวิตอันราบรื่น เธอสาบานว่าเขาจะไม่มีวันได้ลิ้มรสของความต้องการหรือความทุกข์หรือความกลัวหรือความเจ็บปวดเลย เธอบอกว่าหากเขาติดตามเธอไปก็จะทำให้ความปรารถนาทุกอย่างกลายเป็นจริง

อีกทางมีเทพธิดาที่ดูเคร่งขรึมมากกว่าในชุดยาวสีขาวบริสุทธิ์ เธอเรียกเขาด้วยเสียงที่เบาว่า เธอไม่ได้สัญญาว่าจะมอบรางวัลอะไรให้เขา นอกเหนือจากผลลัพธ์ของการทำงานหนัก เธอบอกว่านี้จะเป็นการเดินทางอันยาวไกล จะมีการเสียสละ จะมีช่วงเวลาที่น่ากลัว แต่มันคือการเดินทางที่คู่ควรกับเทพเจ้า มันจะทำให้เขากลายเป็นคนที่บรรพบุรุษของเขายกให้เป็น

นี่คือเรื่องจริงใช่ไหม มันเกิดขึ้นจริงใช่ไหม

หากเรื่องนี้เป็นแค่ตำนาน แล้วมันยังสำคัญอยู่ไหม

สำคัญสิ เพราะนี่คือเรื่องราวเกี่ยวกับเรา

เกี่ยวกับความขัดแย้งในใจเรา เกี่ยวกับทางแยกในชีวิตเรา

สำหรับเฮอร์คิวลีสแล้ว ตัวเลือกอยู่ระหว่างความซัดกับคุณธรรม
วิธีราบรื่นกับวิธีขรุขระ เส้นทางที่มีคนเดินผ่านบ่อยกับถนนที่แทบไม่มีใครใช้งาน เราทุกคนล้วนเคยเผชิญทางเลือกแบบนี้

เฮอร์คิวลีสลังเลแค่เพียงครู่เดียว แล้วเลือกสิ่งที่ทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่

เขาเลือกคุณธรรม

“คุณธรรม” อาจฟังดูโบราณคร่ำครึ แต่ความดีหรืออะไรก็ตาม
ความหมายถึงบางอย่างที่เรียบง่ายมากและไร้กาลเวลาอย่างยิ่ง สิ่งนั้น
คือความเป็นเลิศ ศีลธรรม พลังกาย และพลังใจ

ในโลกยุคโบราณนั้น คุณธรรมประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก
สี่ประการด้วยกัน

ความกล้าหาญ

ความมุ่งมั่น

ความถูกต้อง

ปัญญา

นี่คือสิ่งที่ราชานักปรัชญา มาร์คัส ออเรลิอุส เรียกว่า “เหตุผล
แห่งความดี” คนหลายล้านคนรู้จักพวกมันในชื่อคุณธรรมหลักและ
แนวคิดเกือบครบจักรวาลสี่ประการ ศาสนาคริสต์และนักปรัชญา
ตะวันตกส่วนใหญ่รับแนวคิดนี้ไปใช้ อีกทั้งยังได้รับการยกย่องไม่แพ้กัน
ในศาสนาพุทธ ฮินดู และปรัชญาอื่นเกือบทั้งหมดที่คุณพอจะนึกได้ด้วย
ซี. เอส. ลูอิส บอกว่าพวกมันได้ชื่อว่าเป็น “พื้นฐาน (cardinal)” ไม่ใช่

เพราะมาจากผู้นำศาสนา แต่เพราะพวกมันมีต้นกำเนิดจากภาษาละติน
ว่า *cardo* หรือบานพับ

นี่คือแนวคิดหลัก เป็นสิ่งที่ใช้ยึดเหนี่ยวประตูลูกศรชีวิตที่ดี
พวกมันยังเป็นหัวข้อของหนังสือเล่มนี้และหนังสือทั้งชุดนี้ด้วย
หนังสือเล่มนี้*ที่ว่าด้วยคุณธรรมสี่ประการ
จุดประสงค์หนึ่งคือช่วยให้คุณเลือก...

ความกล้าหาญ ความใจกล้า ความเข้มแข็ง เกียรติ การ
เสียสละ...

ความมุ่งมั่น การยับยั้งชั่งใจ การควบคุมตัวเอง ความ
พอประมาณ ความเยือกเย็น สมดุล...

ความถูกต้อง ความยุติธรรม ความเป็นธรรม การบริการ
สัมพันธ์ภาพ ความดี ความเมตตา...

ปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ การศึกษา ความจริง การ
สะท้อนตัวตน สันติ...

* นี่คือเล่มที่ 2

เหล่านี้คือกุญแจสู่ชีวิตแห่งเกียรติ แห่งความรุ่งเรือง แห่งความดีเลิศในทุกด้าน เป็นลักษณะของมนุษย์ที่จอห์น สโตน์เบิร์ก บรรยายไว้อย่างสมบูรณ์แบบว่า “นารี نرمย์และพึงปรารถนาสำหรับผู้ครอบครอง [พวกมัน] และส่งผลให้เขาทำสิ่งที่อาจภาคภูมิใจจนเกิดความพึงพอใจ” แต่เขาย่อมหมายถึงมนุษย์ทุกคน ไม่มีคำว่าเวอร์ตัส (คุณธรรม) ที่ใช้สำหรับเพศหญิงในโรม เพราะคุณธรรมไม่แบ่งแยกเพศชายหรือเพศหญิง มันคือคำที่เป็นกลาง

ปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นนั้นอยู่ ไม่สำคัญว่าคุณเป็นชายหรือหญิง มีร่างกายที่แข็งแรงหรือช้อยอย่างเล็กร้าย เป็นอัจฉริยะหรือมีสติปัญญาตามค่าเฉลี่ย คุณธรรมคือสิ่งจำเป็นแบบครอบจักรวาล

คุณธรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวพันกันและแยกจากกันไม่ได้ กระนั้นคุณธรรมแต่ละข้อก็แตกต่างจากกันอย่างชัดเจน การทำสิ่งที่ถูกต้องต้องใช้ความกล้าหาญแทบทุกครั้ง ความมุ่งมั่นก็เกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากปัญญาในสิ่งที่มีคุณค่าให้เลือกสรร ความกล้าหาญจะมีประโยชน์อะไรหากไม่นำมาใช้กับความถูกต้อง ปัญญาจะมีประโยชน์อะไรหากไม่ได้ช่วยให้เรารู้จักมุ่งมั่น

เหนือ ใต้ ออก ตก คุณธรรมสี่ประการนี้ก็เหมือนเข็มทิศชนิดหนึ่ง (มีเหตุผลที่สี่จุดของเข็มทิศมีชื่อเรียกว่า “ทิศหลัก [cardinal directions]”) เพราะมันนำทางเราได้ มันช่วยให้เรารู้ว่าเราอยู่ตรงไหนและอะไรคือความจริง

อริสโตเติลบรรยายคุณธรรมว่าเป็นงานฝีมือชนิดหนึ่ง เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนให้ชำนาญ เหมือนการฝึกทักษะหรืออาชีพใด ๆ “เรากลายเป็นช่างก่อสร้างด้วยการก่อสร้าง และเรากลายเป็นนักพิณด้วยการบรรเลงพิณ” เขาเขียนไว้ “เช่นเดียวกับที่เราเป็นคนยุติธรรมด้วยการทำเรื่องยุติธรรม เป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ได้ด้วยการควบคุมอารมณ์ เป็นคนกล้าหาญด้วยการทำเรื่องกล้าหาญ”

คุณธรรมคือบางสิ่งที่เราทำ

มันเป็นบางสิ่งที่เราเลือก

ไม่ใช่แค่ครั้งเดียว เพราะทางแยกของเฮอรัคลีสไม่ใช่เหตุการณ์เดียว มันคือความท้าทายรายวัน ไม่ใช่สิ่งที่เราเจอแค่ครั้งเดียวแต่เจออยู่เสมอ ซ้ำไปซ้ำมา เราจะเห็นแก่ตัวหรือเสียสละ กล้าหาญหรือหวาดกลัว เข้มแข็งหรืออ่อนแอ ฉลาดหรือโง่ เราจะสร้างนิสัยที่ดีหรือเลว เราจะเลือกความกล้าหรือความขลาด ความสุขจากการเป็นความจริงหรือความท้าทายของแนวคิดใหม่

เราจะย่ออยู่ที่เดิม...หรือเติบโต

เราจะเลือกเส้นทางที่ง่ายหรือเส้นทางที่ถูกต้อง

บทนำ

อยากมีอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ใช่ไหม
จงปกครองตัวเองให้ได้เกิด

— พูลลิอุส ไชรัส

เราอยู่ในยุคสมัยแห่งความอุดมสมบูรณ์และอิสรภาพ ในแบบที่บรรพบุรุษ
ยุคก่อนหน้าเราไม่นานยังไม่กล้าฝันถึงด้วยซ้ำ

คนธรรมดาในประเทศพัฒนาแล้วอาจใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือยและ
มีโอกาสมากมายในแบบที่ราชาผู้ทรงอำนาจในอดีตยังไม่มี เราอบอุ่น
ในฤดูหนาว เย็นสบายในฤดูร้อน อิ่มท้องมากกว่าหิวโหย อยากไปไหน
ก็ได้ไป อยากทำอะไรก็ได้ทำ อยากเชื่ออะไรก็ได้เชื่อ แค่นี้ก็เรียก
ความเฟื่องฟูและสิ่งผ่านคลายให้ปรากฏได้

เพื่อสถานที่เดิมใช่ไหม ก็เดินทางสิ

เกลียดงานที่ทำอยู่ใช่ไหม ก็เปลี่ยนงานสิ
คิดอะไรอยู่ใช่ไหม ก็พูดออกมาสิ
อยากได้บางอย่างใช่ไหม ก็ซื้อเอาสิ
มีความฝันใช่ไหม ก็ไล่ล่าคว้ามาสิ
เกือบทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณต้องการอาจเป็นของคุณได้ทุกเมื่อและ
ในแบบที่คุณปรารถนา

นี่คือสิทธิมนุษยชนของเรา อย่างที่มันควรเป็น
ถึงอย่างนั้น...เรามีอะไรที่ยืนยันได้ว่าทั้งหมดนี้เป็นเรื่องจริง ที่แน่ ๆ
คือไม่ใช่ความเจริญรุ่งเรืองในวงกว้าง ทั้งที่เรามีอำนาจ ไร้พินณาการ
และโชคดีเกินนึกฝัน แล้วทำไมเรายังไร้สุข

มันเป็นเพราะเราเข้าใจผิดคิดว่าเสรีภาพคือใบอนุญาต ไอเซนฮาวร์
มีคำพูดอันโด่งดังว่าอิสรภาพนั้นแท้จริงแล้วเป็นแค่ “โอกาสให้เราได้
ฝึกฝนตัวเอง” คนเราต้องมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง หากไม่ยอม
กลายเป็นคนหลักลอย อ่อนไหว ไร้ระเบียบ และไร้หลักยึด ส่วนเทคโนโลยี
การเข้าถึง ความสำเร็จ อำนาจ และสิทธิพิเศษ ก็เป็นแค่พรที่เราได้รับ
เมื่อมีคุณธรรมพื้นฐานอย่างที่สอง นั่นคือความมุ่งมั่นที่จะควบคุมตัวเอง

เทมเพอแรนเทีย

โมเดราซีโอ

เอนกราเทอา

ซอโฟรซนี

มัชฌิมาปฏิปทา

จงยง

วะสะฎี

จากอริสโตเติลถึงเฮราคลิตัส นักบุญโทมัส อควินัส ถึงชาวสโตอิก จากอเลียดถึงพระคัมภีร์ไบเบิล ทั้งในศาสนาพุทธ ลัทธิขงจื้อ และศาสนาอิสลาม คนโบราณมีคำและสัญลักษณ์มากมายเพื่อสื่อถึงกฎรอบจักรวาลเหนือกาลเวลา เราต้องหมั่นตรวจสอบตัวเองหากไม่ยาก พังทลาย หรือเสียสมดุล หรือขัดข้อง หรือต้องพึ่งพาผู้อื่น

แน่นอนว่าไม่ใช่ปัญหาทุกอย่างที่เกิดจากความพรังพร้อม แต่ทุกคนล้วนได้ประโยชน์จากวินัยและการควบคุมตัวเอง ชีวิตคนเรานั้นไร้ความยุติธรรม สิ่งดีก็ไม่ได้ส่งมอบให้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ความเป็นจริงอันเกิดจากความไม่เท่าเทียมนี้ทำให้คนที่เสียเปรียบต้องมุ่งมั่นให้มากขึ้น เพื่อคว้าโอกาส เราต้องทำงานหนักกว่าแต่มีพื้นที่สำหรับความผิดพลาดน้อยกว่าคนอื่น แม้แต่ผู้ที่มีอิสรภาพน้อยกว่าก็ยังต้องเผชิญตัวเลือกนับไม่ถ้วนอยู่ทุกวันว่าควรคล้อยตามแรงกระตุ้นแบบใด ควรทำสิ่งใด ควรยอมรับหรือเรียกร้องอะไรจากตัวเองบ้าง

ในแง่นี้ก็ถือว่าเราทุกคนลงเรือลำเดียวกันแล้ว ทั้งคนที่โชคดีและโชคร้าย ต่างก็ต้องหาวิธีควบคุมอารมณ์ของตัวเอง ละเว้นจากสิ่งที่ไม่ควรละเว้น และเลือกบรรทัดฐานที่ควรยึดมั่น เราต้องเป็นนายของตัวเองหากไม่ยากให้คนอื่นหรือสิ่งอื่นมาเป็นนายของเรา

เราอาจพูดได้ว่าแต่ละคนล้วนมีตัวตนเบื้องสูงและเบื้องต่ำ ตัวตนทั้งสองด้านนี้คอยต่อสู้กันเองอยู่เสมอ มันคือสิ่งที่ทำได้กับสิ่งที่ควรทำ

สิ่งที่พอรับได้กับสิ่งที่ดีที่สุด ด้านที่มีสมาธิกับด้านที่ชอบใจลอย ด้านที่
ทะเยอทะยานและมุ่งไปข้างหน้ากับด้านที่โอนอ่อนและยอมประนีประนอม
ด้านที่แสวงหาสมดุลกับด้านที่ชอบความวุ่นวายฟุ้งเฟ้อ

คำที่คนโบราณใช้เรียกการต่อสู้ภายในก็คือ*อะคราเซีย* แต่แท้จริง
แล้วนี่ก็คือทางแยกของเฮอรัคลีสอีกครั้ง

เราจะเลือกทางไหน

ด้านไหนจะชนะ

คุณจะเป็นคนแบบไหน

รูปแบบสูงสุดของความยิ่งใหญ่

ในหนังสือเล่มแรกของชุดนี้เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน ความกล้าหาญมี
นิยามว่าความตั้งใจที่จะพาตัวเองไปเสี่ยงภัย เพื่อบางอย่าง เพื่อบางคน
เพื่อสิ่งที่คุณรู้ว่าต้องทำ ส่วนความมุ่งมั่นหรือคุณธรรมของความมีวินัย
ก็ยิ่งสำคัญมากขึ้นไปอีก มันคือความสามารถในการควบคุมตัวเองให้ทำ
สิ่งที่เหมาะสม

มันคือความสามารถในการ...

...ทำงานหนัก

...ตอบปฏิเสธ

...ฝึกนิสัยที่ดีและขีดเส้นแบ่งให้ชัดเจน

...ฝึกฝนและเตรียมพร้อม

...เมินสิ่งล่อใจและการชั่วๆ

...ควบคุมอารมณ์

...อดทนกับความยากลำบากที่เจ็บปวด

ความมุ่งมั่นมีวินัยคือการทุ่มเททุกอย่างที่คุณมี...และรู้ว่าต้องอดกลั้นอะไรบ้าง มีความขัดแย้งในเรื่องนี้ไหม คำตอบคือไม่มี จะมีก็เพียง*ความสมดุล*เท่านั้น เราต้องต้านทานบางสิ่งและไขว่คว้าบางสิ่ง เราต้องทำทุกอย่างแบบพอประมาณ มุ่งมั่น และมีเหตุผล โดยไม่ทุ่มจนหมดตัวหรือไหลไปตามกระแส

ความอดทนอดกลั้นไม่ได้พรากอะไรไปจากคุณ แต่เป็นการควบคุมตัวเองทั้งในทางร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ มันคือการเรียกร้องสิ่งที่ดีที่สุดจากตัวเอง แม้เมื่อไม่มีใครมองอยู่ แม้เมื่อมีโอกาสน้อยกว่าคนอื่น ชีวิตแบบนี้ต้องอาศัยความกล้า ไม่ใช่เพียงเพราะมันยาก แต่เพราะมันทำให้คุณแตกต่างจากคนอื่นด้วย

ดังนั้นความมุ่งมั่นมีวินัยจึงเป็นทั้งสิ่งที่คาดหวังได้และเป็นตัวตัดสินทุกอย่าง มันทำให้คุณมีโอกาสมากขึ้นที่จะประสบความสำเร็จ และยังช่วยให้มั่นใจได้ว่าต่อให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว *คุณก็ยังยิ่งใหญ่เสมอ* ในทางกลับกันก็ด้วย หากปราศจากวินัยย่อมทำให้คุณตกอยู่ในอันตราย อีกทั้งความมุ่งมั่นยังมอบสีสันให้ตัวตนและสิ่งที่คุณเป็นด้วย

ลองย้อนกลับไปหาไอเซนฮาวร์กับแนวคิดของเขาที่ว่าอิสรภาพเป็นโอกาสให้เราได้ฝึกฝนวินัยกันดีกว่า ชีวิตของเขาไม่ได้พิสูจน์เรื่องนี้แล้วหรือ

เขาต้องอดทนผ่านวันเวลาราว 30 ปีของอาชีพทหารที่ไม่เจตจรัสว่าจะได้รับยศนายพล และต้องทนมองดูเพื่อนร่วมงานได้เหรียญรางวัลกับเกียรติยศในสนามรบตอนอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ในปี 1944 เมื่อเขาได้รับตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดแห่งกองกำลังรบนอกประเทศฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่สอง ทันใดนั้นเขาก็ต้องควบคุมกองทัพที่มีทหารราว 3 ล้านคนในการต่อสู้ซึ่งสุดท้ายแล้วก็เกี่ยวพันไปถึงคนกว่า 50 ล้านคน เมื่อได้ขึ้นไปอยู่แถวหน้าของกองกำลังพันธมิตรนานาชาติที่มีพลเมืองรวมกันมากถึง 700 ล้านคน เขาก็ค้นพบว่าไม่อาจทำตัวเป็นข้อยกเว้นของกฎระเบียบ แต่ต้องเข้มงวดกับตัวเองยิ่งกว่าเดิม เขาได้รู้วาทศิลป์ที่ดีที่สุดในการเป็นผู้นำไม่ใช่การใช้กำลังหรือออกคำสั่ง แต่เป็นการโน้มน้าว ประนีประนอม อดทนอดกลั้น ควบคุมอารมณ์ของตัวเองให้ได้ และเหนืออื่นใดคือต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี

เมื่อสิ้นสุดสงคราม เขาก็กลายเป็นผู้ชนะเหนือผู้ชนะ ประสบความสำเร็จในระดับที่ไม่เคยมีทหารคนใดทำได้มาก่อนและไม่น่าจะมีใครทำได้อีกในอนาคต จากนั้นเมื่อได้เป็นประธานาธิบดีผู้ควบคุมอาวุธใหม่ อย่างนิวเคลียร์ เขาก็กลายเป็นมนุษย์ผู้ทรงอำนาจสูงสุดบนโลก แทบไม่มีใครหรืออะไรมาสั่งการเขาได้ ไม่มีอะไรมาหยุดเขาได้ ไม่มีใครไม่ชื่นชมหรือหลบเลี่ยงเขาด้วยความกลัว กระนั้นช่วงเวลาที่เขาเป็นประธานาธิบดีกลับไม่ได้ก่อสงครามใหม่ ไม่ได้ใช้งานอาวุธร้ายแรงเหล่านั้น ไม่มีความขัดแย้งที่ยกระดับขึ้น แล้วเขาก็ลงจากตำแหน่งประธานาธิบดีพร้อมคำเตือนเกี่ยวกับกลไกก่อสงคราม มันคือสิ่งที่เรียกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมทหาร (Military-industrial Complex หรือ

MIC) อันที่จริงการใช้กำลังทหารที่โดดเด่นที่สุดขณะไอเซนฮาวร์อยู่ในตำแหน่งคือตอนที่เขาส่งกองทหารพลร่มที่ 101 ไปปกป้องเด็กผิวสีกลุ่มหนึ่งที่เดินทางไปโรงเรียนเป็นครั้งแรก

แล้วเรื่องนี้อาจจะ ปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพชีวิตละ คำสัญญาที่ถูกล้มละ

ไม่มีสิ่งเหล่านั้นเลย

ความยิ่งใหญ่ของเขานั้นเหมือนความยิ่งใหญ่อันแท้จริงทั้งหลาย ตรงที่มันไม่ได้หยั่งรากอยู่บนความก้าวร้าวรุนแรง หรืออัตตาตัวตน หรือความอยากได้ใคร่ดี หรือทรัพย์สินมหาศาล แต่อยู่บนความเรียบง่าย และการรู้จักยับยั้งชั่งใจ มันอยู่ในการควบคุมตัวเองของเขา ซึ่งในทางกลับกันก็ทำให้เขามีค่าคู่ควรให้ได้สั่งการผู้อื่น ลองเปรียบเทียบเขา กับผู้พิชิตดินแดนในยุคสมัยเดียวกันอย่างฮิตเลอร์, มุสโสลินี หรือสตาลินดูสิ ลองเปรียบเทียบเขา กับคนร่วมสมัยในอดีตอย่างแมกอาเธอร์, แพตตัน หรือมอนต์โกเมอรีก็ได้ ลองเปรียบเทียบเขา กับผู้ปกครองในอดีตอย่างพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช, เซิร์กซิส หรือเนโปเลียนก็ยิ่งได้ สุดท้ายแล้ว สิ่งที่ยั่งยืนและน่าชื่นชมอย่างแท้จริงไม่ใช่ความทะเยอทะยาน แต่คือการที่เราเป็นนายตัวเอง มันคือการรู้จักตัวเอง การควบคุมตัวเอง

ตอนที่ไอเซนฮาวร์ยังหนุ่ม แม่ของเขาเคยยกถ้อยคำในหนังสือ สุภาษิตที่ว่า “เป็นคนอดทนก็ดีกว่าเป็นวีรบุรุษสงคราม” เธอบอกเขา เช่นนี้ “คนที่ควบคุมใจของตนก็ดีกว่าคนที่ตีเมืองได้” เธอสอนเขาด้วยบทเรียนเดียวกับที่เซเนกาเคยพยายามปลูกฝังในตัวผู้ปกครองที่เขาเคยสอน “คนที่มีอำนาจมากที่สุดคือผู้ที่มีอำนาจเหนือตัวเอง”

ด้วยเหตุนี้ไอเซนฮาวร์จึงพิชิตโลกได้ด้วยการพิชิตตัวเองก่อน

ถึงอย่างนั้นก็มีส่วนหนึ่งในใจเราที่ยกย่องหรือบางทีอาจอิจฉาผู้ที่ปล่อยตัวให้เตลิดไปไกล คนที่ยอมตนให้อยู่ในบรรทัดฐานที่ต่ำ ไม่ว่าจะป็นร็อกสตาร์ คนดัง หรือบุคคลอื่นฉฉาว มันดูง่ายกว่า สนุกกว่า มันอาจเป็นวิธีเพื่อพาตัวเองไปได้ไกลกว่าด้วยซ้ำ

มันเป็นเช่นนั้นจริงหรือ

ไม่จริง นั่นคือภาพลวงตา หากพิจารณาให้ดีจะพบว่าไม่มีใครลำบากเท่าคนเกียจคร้าน ไม่มีใครเจ็บปวดมากเท่าคนตะกละ ไม่มีความสำเร็จใดที่ผิวเผินมากกว่าของคนทะเล่เยอทะยานที่ไร้ความรอบคอบหรือไม่รู้จักพอ แค่อไม่รู้จักศักยภาพของตัวเองก็เป็นบทลงโทษอันเลวร้ายแล้ว ความละโมภผลักเส้นชัยให้ห่างออกไป ทำให้เราไม่เคยได้เฟลิดเฟลินกับสิ่งที่มี ต่อให้โลกภายนอกยกย่องสิ่งเหล่านั้น โลกภายในกลับมีเพียงความทุกข์ ความเกลียดชังตัวเอง และการพึ่งพาผู้อื่น

ส่วนเรื่องการควบคุมตัวเองนั้น คนโบราณมักเปรียบเทียบกับคนขี่รถม้า หากอยากชนะการแข่งขันก็ต้องทำให้ม้าวิ่งเร็วและต้องควบคุมพวกมันให้ได้ด้วย ต้องรู้จักปลดปล่อยพวกมันไม่ให้ตื่นเต้นลนลาน และคอยจับบังเหียนให้แน่นเพื่อควบคุมทิศทางอย่างแม่นยำแม้ในสถานการณ์ยากลำบากที่สุด ผู้ขี่รถม้าต้องหาสมดุลระหว่างความเคร่งครัดกับความเมตตา สัมผัสที่ผ่อนปรนกับสัมผัสที่หนักแน่น พวกเขาต้องกะแรงของตัวเองและของม้าให้ดี เพื่อรีดความเร็วทุกหยาดหยดในช่วงเวลาสำคัญ คนขี่รถม้าที่ควบคุมสิ่งเหล่านี้ไม่ได้อาจไปได้เร็ว...แต่จะทำให้รถม้าพลิกคว่ำอย่างม่อาจหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะเมื่อต้องเข้าโค้งหักศอกใน

สนามแข่ง หรือบนถนนชีวิตที่คดเคี้ยวและเต็มไปด้วยหลุมบ่อ โดยเฉพาะ
เมื่อผู้คนและการแข่งขันคาดหวังให้เป็นเช่นนั้น

ความมุ่งมั่นมีวินัยทำให้ทุกอย่างเป็นไปได้ แถมยังยกระดับให้สูง
ยิ่งขึ้นไปอีก

ลองพูดชื่อใครสักคนที่ยิ่งใหญ่อย่างแท้จริงแต่ไม่มีวินัยดูสิ ลองพูด
ชื่อเหตุการณ์ร้ายแรงสักเหตุการณ์ที่ไม่มีรากเหง้ามาจากการขาดวินัยดูสิ
ชีวิตเกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นมีวินัยยิ่งกว่าความสามารถ

คนที่เราชื่นชมมากที่สุดและจะเขียนถึงในหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะเป็น
มาร์คัส ออเรลิอุส, พระราชินีเอลิซาเบธที่ 2, ลู เกห์ริก, อังเกล
แมร์เคิล, มาร์ติน ลูเทอร์ คิง จูเนียร์, จอร์จ วอชิงตัน และวินสตัน
เชอร์ชิลล์ พวกเขาล้วนสร้างแรงบันดาลใจให้เราด้วยความอดทนอดกลั้น
และทุ่มเท ส่วนเรื่องราวสอนใจในประวัติศาสตร์อย่างของนโปเลียน,
พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราช, จูเลียส ซีซาร์ และพระเจ้าจอร์จที่ 4
ก็ทำให้เราทึ่งกับหายนะที่เกิดจากตัวเอง เนื่องจากพวกเราแต่ละคนมี
ความหลากหลาย บางครั้งเราจึงเห็นทั้งความล้มและความขาดในตัว
คนคนเดียว ก็เลยเรียนรู้ได้ทั้งสองอย่างจากพวกเขา

อิสรภาพต้องอาศัยความมุ่งมั่นมีวินัย

ความมุ่งมั่นมีวินัยทำให้เรามีอิสรภาพ

อิสรภาพและความยิ่งใหญ่

เป้าหมายแห่งชีวิตของคุณอยู่ตรงนั้น

แล้วคุณจะจับบังเหียนหรือไม่